

Dosarul nr. 2r-385/23
2-22139622-01-2r-05092023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: S. Ghercavii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Daniil Onuțu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Onuțu împotriva lui Daniil Onuțu cu privire la partajul bunului prin achitarea sultei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit apelul declarat de Daniil Onuțu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 23 septembrie 2022, Diana Onuțu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Daniil Onuțu, prin care a solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) partajul bunului mobil – automobil model „Mercedes-Benz” 313 CDI, n/î XXXXX, anul producerii 2006, în valoare de 7 550 de euro, prin atribuirea lui Daniil Onuțu în natură a automobilului în schimbul unei sulte bănești în mărime de ½ din costul bunului, achitată Dianei Onuțu; 3) încasarea de la Daniil Onuțu în beneficiul său a sultei bănești în mărime de 3 775 de euro; 4) compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-4 verso).

Prin hotărârea din 02 martie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea.

S-a partajat bunul mobil – automobil model „Mercedes-Benz” 313 CDI, n/î XXXXX, anul producerii 2006, în valoare de 7 550 de euro, după cum urmează:

- s-a atribuit lui Daniil Onuțu automobilul model „Mercedes-Benz” 313 CDI, n/î XXXXX, anul producerii 2006;

- s-a achitat Dianei Onuțu din contul lui Daniil Onuțu sulta în mărime de ½ din costul bunului mobil – 7 550 de euro, ceea ce constituie 3 775 de euro, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data achitării.

S-a încasat de la Daniil Onuțu în contul statului taxa de stat în sumă de 4 570,77 de lei.

S-a încasat de la Daniil Onuțu în beneficiul Dianei Onuțu suma de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (f. d. 78, 83-85 verso).

La 03 aprilie 2023, Daniil Onuțu a declarat apel împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat amânarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 81-82).

Prin încheierea din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de Daniil Onuțu cu privire la eșalonarea plății taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Daniil Onuțu și s-a acordat apelantului termen până la 12 iulie 2023, ora 16:00 inclusiv, pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, și anume: prezentarea apelului motivat, în limba română, cu semnătură olografă sau omologată, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 643 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în Secția evidență și documentare procesuală a instanței de apel (f. d. 89-90).

Prin încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Daniil Onuțu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 94-95).

La 11 august 2023, prin intermediul oficiului poștal, Daniil Onuțu a declarat recurs împotriva încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii cererii de apel (f. d. 98-100).

În motivarea recursului, a indicat că nu a cunoscut despre existența încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, întrucât nu a recepționat-o și nici nu a luat cunoștință de conținutul acesteia, fiind cert că nu a avut posibilitate să se conformeze cerințelor indicate în încheiere.

A menționat că oficiul poștal nu i-a plasat nicio solicitare/înștiințare în căsuța poștală în luna iunie 2023, prin care ar fi fost chemat la sediu în vederea recepționării scrisorii, precum au făcut-o în luna august, când a fost înștiințat despre faptul că există o scrisoare recomandată.

Recurentul a precizat că nu a refuzat să recepționeze scrisoarea recomandată cu încheierea instanței de apel, însă nu a fost în cunoștință de cauză că o astfel de încheiere a fost emisă.

În opinia recurentului, restituirea cererii sale de apel reprezintă o încălcare a dreptului de acces la justiție, consfințit de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei, rezultă că copia încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către recurentul Daniil Onuțu la data de 03 august 2023, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f. d. 97).

Astfel, se constată că recurentul Daniil Onuțu s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 august 2023, în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Onuțu împotriva lui Daniil Onuțu cu privire la partajul bunului prin achitarea sulței și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost emis la 02 martie 2023 (f. d. 78).

La 03 aprilie 2023, Daniil Onuțu a declarat apel împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat amânarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 81-82).

Prin încheierea din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de Daniil Onuțu cu privire la eșalonarea plății taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Daniil Onuțu și s-a acordat apelantului termen până la 12 iulie 2023, ora 16:00 inclusiv, pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, și anume: prezentarea apelului motivat, în limba română, cu semnătură olografă sau omologată, a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 643 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în Secția evidență și documentare procesuală a instanței de apel (f. d. 89-90).

Ulterior, prin încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Daniil Onuțu împotriva hotărârii din 02 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 94-95).

În argumentarea soluției sale, instanța de apel a reținut că apelantul, în lipsa unor motive întemeiate, în termenul stabilit de până la 12 iulie 2023, ora 16:00, nu a lichidat neajunsurile menționate în încheierea din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, și anume nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat, circumstanță ce impune restituirea cererii de apel.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind justificată concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Daniil Onuțu, din motivul neînlăturării în volum deplin a neajunsurilor stabilite de către instanța de apel prin încheierea din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Completul de judecată notează că copia încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de Daniil Onuțu cu privire la eșalonarea plății taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Daniil Onuțu și s-a acordat apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, a fost expediată la adresa apelantului, mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, potrivit scrisorii de însoțire (f. d. 91).

Totodată, Completul de judecată constată că corespondența expediată în adresa lui Daniil Onuțu a fost restituită instanței de judecată, la 30 iunie 2023, cu mențiunea factorului poștal aplicată pe cotorul plicului „nereclamat” (f. d. 92-93 verso).

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, trimiterea nereclamată reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Potrivit pct. 82 Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, trimiterea poștale cu mențiunea „Predarea în mână proprie”, „Citație” sau „Înștiințare” se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Completul de judecată remarcă și faptul că adresa la care a fost expediată copia încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți este identică cu cea indicată de către însuși Daniil Onuțu atât în referința depusă pe marginea cererii de chemare în judecată înaintată de Diana Onuțu, cât și în cererea de apel nemotivată (f. d. 34-35, 81).

De altfel, aceeași adresă de corespondență este menționată și în antetul cererii de recurs depuse de către Daniil Onuțu împotriva încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți (f. d. 94).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel și-a îndeplinit corespunzător obligația de înștiințare a apelantului Daniil Onuțu despre emiterea încheierii din 08 iunie 2023, în condițiile în care corespondența expediată în adresa dânsului a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat”, iar alte locuri posibile de aflare a apelantului nu au fost identificate.

Prin urmare, instanța de apel justificat a reținut că apelantul a omis să remedieze neajunsurile identificate în cererea de apel depusă de Daniil Onuțu, în termenul acordat de către Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 08 iunie 2023, iar acest fapt atrage sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată nu poate reține argumentul invocat de către Daniil Onuțu în cererea de recurs, precum că oficiul poștal nu i-a plasat nicio înștiințare despre posibilitatea preluării corespondenței de la unitatea poștală, or, în susținerea acestei ipoteze nu a fost prezentată nicio probă concludentă, fiind pur declarativă.

Mai mult, prin accesarea paginii web oficiale a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Track & Trace”: <https://posta.md/ro/track->

trace/mailling/DS8005189540AS, se confirmă faptul că la 30 iunie 2023, Daniil Onuțu a fost informat (avizat) despre existența trimiterii poștale, adică despre copia încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Corespunzător, circumstanțele elucidate resping alegațiile din recurs, precum că Daniil Onuțu nu a cunoscut despre existența încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți și că i-ar fi încălcat dreptul de acces la justiție.

Relevantă speței prezintă prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Daniil Onuțu.

Se menține încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauză civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Onuțu împotriva lui Daniil Onuțu cu privire la partajul bunului prin achitarea sultei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi